

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

Caput 6. Circa tempus annuæ Communionis obseruationi deputatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

fortiori videtur danda etiam sub conditione eiusmodi pueris, cum non minus sit incapax illius Sacramenti homo mortuus, quam paruulus doli incapax nec minus. prohibitum sit vngere mortuos, quam eiusmodi paruulos. Similiter ergo licet Ecclesiæ prohibitione danda non sit Eucharistia pueris ante rationis vltim, non tamen erit neganda in dubio, mortis in articulo: cur enim magis strictè interpretabimur eam prohibitionem humanam, quam alias similes diuinas circa alia Sacramenta? Ita Lugo. *de Eucharistia*. d. 13. numer. 43. Henriquez *lib. 8. cap. 42. sine*. Leand. *par. 2. tr. 7. quest. 8.*

39
Auctoris
resolutio.

Ego autem existimo non esse obligationem dandi Eucharistiam eiusmodi pueris, dubio illo stante. Quia quandiu non constat, aliquem esse lege comprehensum, in eo dubio ad obseruandam legem non obligatur. Cum ergo de capacitate puerorum dubitetur, & per consequens an comprehendantur præcepto diuino, quod solum fertur ad doli capaces: consequens est, vt non sit obligatio ex vi præcepti diuini Eucharistiam eis eo in dubio ministrandi. An verò possit eis dari, non video ad id negandum sufficiens fundamentum. Prohibitio enim dandi eam paruulis fundatur ferè in consuetudine explicata in Rubricis Ritualis Romani: in quibus tamen non aliter ea prohibitio explicatur circa Eucharistiam, quam circa Eucharistiam, quam circa Extremam Vnctionem: & aliunde non est maioris necessitatis Sacramentum Extremæ Vnctionis, sed minoris, quam Eucharistia. Sicut ergo prohibitio Extremæ Vnctionis non habet locum in casu dubio de pueri capacitate, cur non dicemus huc ipsum de Eucharistiæ prohibitionem? Præsertim cum eisdem verbis vtraque prohibitio in Rituali proponatur, scilicet quod iis, qui capaces non sint, conferatur.

D V B I V M V.

An Summus Pontifex teneatur præceptum Communionis annua obseruare sub lethali periculo?

40
Non tene-
tur.

Non tenetur. Quia supremus Princeps suis legibus non obligatur. *leg. Princeps, ff. de legibus*. Et quia lex Pontificia successores obligare non potest, Regu. Par in parem non habet imperium *cap. Innotuisti, de electio*. Sic Ioann. Andr. & Felin. apud Fagundez *citandum*. Nauarr. *ad cap. Placuit, de penit. dist. 5. numer. 32.* vbi idè fundamento probat, quod Summus Pontifex iuxta communem Theologorum sententiam superior sit generali Concilio, vnde necesse est, vt huic legi de annua Eucharistiæ receptione non sit subiectus, cum ea lata fuerit in generali Concilio Lateranensi, ex quo deductum fuit *cap. Omnis vtriusque, de penit.* vbi huiusmodi lex continetur. Richard. *in 4. dist. 17. quest. 4. art. 2. ad 3.* & Scot. *ibid. q. 1. art. 1.* docentes non teneri Papam sub lethali ad hanc legem, sed solum sub congruitate quadam morali, & honestate, ac proinde sub veniali solummodo.

Tenetur quoad vim directiuam, non verò quoad penas, ac vim coactiuam: idècoque lethali ter delinquet, si præceptum non seruauerit, non tamen incurret excommunicationem, aut ecclesiastica sepultura priuabitur, nec contra eum sententia feretur de incurfione delicti. Quia naturalis ratio postulat, vt caput corpori suo conformetur: nam sicut reliqui Principes seculares sub hac conditione à principio iurisdictionem à populo acceperunt, & potestatem leges condendi, vt ad illas quoad vim directiuam tenerentur: sic Pontifex veluti sub hac conditione immediatè à Christo Domino accepit potestatem leges Ecclesiasticas condendi, vt ad illas quoad directionem teneretur, non quoad coactionem. Ita Suar. *rom. 4. d. 16. sect. 2. nu. 5.* Azor. *p. 1. d. 7. c. 40. q. 11.* Couar. *ad cap. Alma mater p. 1. §. 1. m. 5.* Et omnes, qui in materia de legibus, tenent Principes obligari legibus à se conditis quoad directionem. Hi sunt D. Thom. *1. 2. q. 96. a. 5. ad 3.* Victor. *in relect. 3. m. 21.* Sotus *l. 1. de iust. qu. 6. art. 7.* Menchaca *illu. fr. qq. c. 45.*

Longè hoc verius. Nam annuæ Communionis lex est generalis, & quādo Principes legem generalem ferunt totum populum comprehendentem, ad eam obligantur, quamuis ad poenam illius non obligentur. Quando enim legis materia est generalis totum populum comprehendens, comprehendit etiam caput populi: quando vero materia legis non est ita generalis, sed specialis, vt non totum populum, sed partem illius comprehendat, & obliget, tunc quidem ad eam Principes non obligatur, neque quoad vim directiuam, nec quoad coactiuam. Exemplum subiicio. Si lex esset, de non ferendis noctu armis, de non vtendo serico, vel puerorum satellitio: Principes non obligabuntur, nam materia specialis illius illum non comprehendit: indecens enim est, & minimè conueniens statui Principis inermem serico non indutū, vel satellitio non stipatum incedere. Quamobrem cum materia legis annuæ Communionis omnem fidelium populum comprehendat, ex iure quodam naturali videtur etiam comprehendere Summum Præfulem, qui est Caput illius. Hinc patet, Sacerdotes etiam ad hanc legem seruandam obligari. Sed sufficiet, si in aliqua Missa earum, quas celebrant, intentione huius præcepti seruandi comunicent. Ita Suar.

CAPVT VI.

Circà tempus annuæ Communionis obseruationi deputatum.

QVÆSTIO INCIDENS.

An nomine Paschæ solum de iure dies Dominica Resurrectionis cum duobus sequentibus intelligatur?

RECEPTVM Fabiani Papæ, quod olim obligabat ad ter in anno communicandum, iam nunc obligat ad semel saltem in suppone. Pal

exigente fidelium negligentia, determinare tempus implendi diuinum præceptum, in quo non fuerat tempus determinatum: in hoc autem defecisset Ecclesia, si eum, qui in Paschate non communicauit, liberum reliquisset; multi enim nunc per impotentiam excusarentur: cum ergo diuinum præceptum non respiciat venerationem, ac cultum Paschatis, sed debitam Eucharistiæ frequentiam, hanc debuit Ecclesia primo loco, ac principaliter præcipere, ac infrequentiam prohibere, licet obiter præciperet Paschalis festiuitatis venerationem. Verum in hoc cum secunda sententia, veriori planè, conuenio; sed me in aliquo inibi adiecto dissentire, sequenti Dubio indicabo. Cum Fagundez locutus.

DVBIVM VII.

An in eo, qui in Paschate non communicauit, ita perseverat communicandi post Pascha obligatio, ut ipsa ulterior dilatio semper afferat nouam culpam?

⁵³
Nouam
cul. am af-
fert dilatio.

⁵³ Semper ulterior dilatio nouam culpam affert. Quia obligatio perseverat exigens statim post Pascha præcepti obseruationem. Sic Suar. de Eucharist. d. 70. section. 2. Coninch. dub. 4. Layman. tractat. 4. capit. 5. numer. 8. & alij, quos citat Diana part. 2. tractat. 4. resolut. 41. Valquez verò tom. 4. question. 90. articul. 2. numer. 6. hoc insurgit argumento: Quia illi, qui in Paschate non communicarunt, excommunicantur, & non possunt à Parochis, ac Confessariis aliis absolui, nisi postea communicent: ergo ideo, quia differendo ulterius Communionem actu delinquant.

⁵⁴
Non affert
nouam culpam.

⁵⁴ Non semper ulterior dilatio nouam culpam affert. Quia contrarium non esset ab his Doctoribus consequenter dictum. Nam si (vt vidimus Dub. 8.) distinguunt illa duo præcepta, quorum alterum communicandi in Paschate amplius non obligat, nec potest observari: solum manet obligatio alterius præcepti communicandi saltem semel in anno; hoc verò non obligat ad communicandum hoc mense potius, quam illo, sed ad communicandum semel hoc anno: Non ergo manet obligatio communicandi statim post Pascha, sed solum communicandi ante anni finem; qui annus, iuxta veriore sententiam, computatur à principio Ianuarij vsque ad Decembris finem, qui est annus Ecclesiasticus, & profanus, sicut hebdomada computatur à die Dominica vsque ad Sabbathum: quare sicut qui habet obligationem communicandi singulis hebdomadis, sufficit, si intra illos septem dies communicet, quocumque die id faciat: sic qui debet intra annum semel communicare, sufficit, quocumque mense id faciat, quantum est ex vi illius præcepti. Ita Cardin. Lugo de Euch. d. 16.

⁵⁵
Cardinali
meo adha-
reo.

Viro sapientissimo adhæreo. Nec obstat existimo, quòd iis, qui non communicant in-

tra Paschatis hebdomadam, soleat alia hebdomada assignari: qua si non communicant, vt excommunicati denunciantur. Vnde arguitur noua culpa ob omissionem communionis esse reos. Certè excommunicatio illa non infligitur ob nouum peccatum, sed propter præteritam Ecclesiastici præcepti transgressionem, quod obligat sub excommunicatione ex ipso Concilio Lateranensi: infligenda tamen postea à Prælati, quam Prælati non vult exequi in eos, qui hebdomada sequenti communicauerint. Ex ipso Card.

DVBIVM VIII.

An qui præuidet sibi futurum impedimentum in Paschate teneatur, tempus ab Ecclesia assignatum præuenire?

⁵⁶
Præuenire non tenetur. Quia nemo obligatur, ad anticipandum actum præceptum, nisi per talem actum possit præcepti obligationi satisfacere: sed per communionem illam anticipatam non satisfacit homo obligationi præcepti: nam si postea tempore Paschatis cessasset impedimentum, quod timebat, adhuc ille deberet legem communicandi in Paschate observare, cum posset, & lex absolute id fieri præcipiat. Ergo non obligatur ex vi illius legis ad præueniendam communionem: sicut nec tenetur ad recitandum hodie officium crastinum, eo quod cras sit impedimentum habiturus. Sic Suar. d. 70. section. 2. Azor. part. 1. lib. 7. cap. ultim. qu. ult. m. Filliuc. tractat. 4. num. 59. Reginaldus lib. 29. num. 76. Coninch. quest. 80. art. 1. dub. 4. num. 107. Molfes. tractat. 3. capit. 8. numer. 28. & alij.

⁵⁷
Tenetur præuenire. Quia præceptum Eucharistiæ suscipiendæ non limitatur ad tempus Paschæ ad tollendam obligationem: ergo sicut obligat post Pascha, (vt vidimus Dub. 8.) sic obligabit etiam ante illam præuiso futuro impedimento. Deinde quia qui in die festo præuidet, se non posse audire Sacrum hora vndecima, vel duodecima, tenetur tempus anticipare, & audire hora tertia si in ea potest, & in duodecima non potest. Ita Fagund. præcept. 3. l. 1. cap. 6. num. 3. Valq. tom. 4. quest. 90. art. 3. dub. 2. n. 13. Nugn. q. 80. a. 1. diff. 3. Laym. l. 5. tr. 4. c. 5. num. 9. Diana p. 3. tr. 4. resolut. 42. & 69. Lugo de Eucharist. dub. 16. numer. 75. & alij.

⁵⁸
Profectò hæc sententia mihi ex parte placet. Quia in hoc præcepto, (vt vidimus) continentur virtualiter duo præcepta: alterum communicandi semel saltem in anno, alterum communicandi in Paschate; & quidem vt huic satisfiat, non est obligatio anticipandi communionem: sicut qui cras non potest recitare Officiū, vel audire Missam, non tenetur hodie anticipare: imò nec illa anticipatio deseruiret ad satisfaciendum præcepto, sed adhuc cras obligaretur, si cessaret impedimentum. Sic etiam anticipatio Communionis non deseruiret, ad satisfaciendum præcepto Communionis Paschalis. Ceterū alte

Sectio II. Dubia, De Præcepto III. 63

alterum præceptum communionis annuæ obligat ad præueniendum, sicut qui habet præceptum sub mortali recitandi Officium intra hunc diem, & præceptum sub veniali recitandi tali hora, præuidens impedimentum futurum tali hora, & toto tempore sequenti, obligatur ad præueniendum ex vi obligationis recitandi illa die. Sic ergo præceptum communicandi intra hunc annum obligat ad præueniendum, quando non potest impleri præceptum eo tempore, quo deberet ex vi alterius præcepti Communionis Paschalis. Porro ex parte sententia secunda displicet. Quia non sufficit futurum esse impedimentum in Paschate ad hoc, ut sit obligatio anticipandi Communionem: cum enim hæc obligatio oriatur solum ex præcepto communicandi intra annum, & huic obligationi possit fieri satisfactio communicando duobus, vel tribus post Pascha mensibus dummodo sit ante illius anni finem: non potest esse obligatio anticipandi, nisi forte præuideatur, impedimentum per totum annum duraturum; tunc enim deberet in anni principio obseruari: sicut qui præuidet, se non auditurum Missam horis sequentibus, debet ad præceptum obseruandum, eam prima hora exaudire. Adhuc ex Lugo.

DVBIVM IX.

An qui propter futurum impedimentum in Paschate præsum Communionem anticipauit: teneatur postea ablato, vel non secuto impedimento, in Paschate rursus communicare?

⁵⁹ Non tenetur. Quia iam bona fide pro Paschatis debito anticipatè quidem soluit, quæ solutio necessaria erat, & sufficeret, si duraret in Paschate impedimentum, ad præceptum implendum. Ergo non tenetur rursus soluere sicut qui ob imminens impedimentum hora vespertina mane vespere recitauit, non tenetur vespere, impedimento illo non accidente rursus vespere recitare. Sic Diana *part. 2. tractat. 4. resolut. 42.* citans Suarium *tom. 3. in 3. part. d. 7. section. 2.* immerito quidem, nam Petr. Suarez ait, se non audere excusare ab obligatione communicandi in Paschate eum, qui se anticipasset Communionem, si postea nihilominus communicare potest præcepti tempore. Heredia de Sacrament. tract. de Euchar. p. 8. dub. 1. num. 10.

⁶⁰ Tenetur quidem. Quia illa anticipata Communionio facta non fuit ad satisfaciendum præcepto Communionis Paschalis, sed ad satisfaciendum Præcepto annuæ Communionis, cui quidem iam fuit satisfactum, sed illud alterum præceptum adhuc in sua vi manet ad obligandum. Ita Lugo de Eucharist. d. 16. num. 77. Hurtad. lib. d. 10. difficult. 3. Dicastill. tractat. 4. disputat. 10. dub. 5. numero 94. Leander *part. secund. tractat. sept. dub. tert. quest. 31.*

⁶¹ Hanc sententiam credo esse veriorum. Te-
Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI. P. II.

neretur itaque ille qui Communionem anticipauit, sublato impedimento, rursus in Paschate communicare. Per illam enim communionem satisfecit quidem præcepto annuæ Communionis, non autem præcepto communicandi in Paschate. Quemadmodum qui hoc anno ante Quadragesimam communicauit de manu sui Parochi, satisfecit præcepto annuæ Communionis, licet talem intentionem non habuerit; & ad communicandum in Paschate obligatur; quia præcepto illi nondum satisfecit. Me Lugo Cardinal. edocuit.

DVBIVM X.

An qui scienter, vel ignoranter communicauit in Paschate in statu peccati, satisfaciatur Ecclesie præcepto?

⁶² Non satisfaciatur. Quia Ecclesia præcipit semel in anno communicare reuerenter, qui Non satisfaciatur. autem Eucharistiam indignè suscipit, reuerenter minime accedit: ergo præcepto non satisfaciatur. Et quia præceptum hoc est præcepti diuini determinatum: At diuinum præceptum non solum obligat ad recipiendam Eucharistiam, sed ad dignè recipiendam: ergo Ecclesie præceptum debet idem obiectum habere; necesse enim est, ut id, quod determinat aliud, participet eadem prædicata, & sit sub eodem genere cum eo, quod determinatur. Sic Capreol. Adrian. Durand. apud Suarium *tom. 3. dub. 70. section. 3.* Dion. Cisterciens. in d. 17. quatenus dicit, modum charitatis cadere sub præceptis Decalogi. Nugnus de Euchar. *quest. 80. artic. 1. difficult. 2. dub. ultim.* Sylui. hic, artic. 11. *quest. 2.* & alij recentiores.

⁶³ Satisfaciatur. Quia qui indignè communicat, licet lethaliter delinquat agens contra præceptum diuinum imperans, ut homo ad Eucharistiam recipiendam se per poenitentiam probet: verè tamen communicat, & verè recipit Sacramentum. Ergo verè præceptum Ecclesie quoad substantiam adimplet. Ita Sorus *lib. 3. de iust. quest. 3. art. 10.* Azor. *tom. 1. l. 7. c. 30. q. 12.* Valq. *tom. 3. d. 214. c. 4.* Suar. citat. Fagund. *prac. 3. l. 1. c. 6. num. 4.* Lugo de Euchar. d. 16. num. 83. Bonac. d. 4. q. 7. *mund. 2. n. 12.* Filliuc. tract. 4. num. 60. Henric. l. 8. c. 5. m. 3. Sà ver. Eucharistia, numer. 25.

⁶⁴ Hoc probabilius esse putarim. Nam præcepta non obligant ad finem, sed ad substantiam: Hanc sententiam licet Ecclesia intendat in hoc præcepto, tamen eligat ut fideles huius Sacramenti Augustissimi fructus percipiant, id tamen, quod præcipit solum firmo est, quod suscipiant Sacramentum. Ergo reuera ille, qui suscipit, præcepto satisfaciatur, licet inutiliter, imò sacrilegè, & cum nouo peccato. Sicut præceptum suscipiendi Confirmationem, vel contrahendi matrimonium obseruari ab eo, qui indignè Sacramenta susceperet: & sicut satisfaciatur præcepto audienti Sacramen ille, qui id ex malo fine, ac peccato

F 2 camino

SCOLAR
 col. Mor.
 XVI. VII.
 E. IV.

caminosè audit. Porro Ecclesia in verbo *Reuerenter*, vel voluit solum in memoriam adducere vnicuique debitum reuerentiæ, quod aliunde obligat: vel præcipere reuerentiam eternam. Alioquin non congrueret pœna arceudi ab Ecclesia transgressores, quam imponit: quomodo enim possent Prælati eam contra indignè communicantes exequi? Denique præceptum diuinum positum, quod obligat ad Communionem non præcipit, quod sumatur in gratia: huic enim præcepto satisfit etiam per Communionem indignam. Scio tamen præceptum diuinum naturale prohibere nos indignè accedere. At Ecclesiæ præceptum determinat solummodo præceptum diuinum positum, non præceptum diuinum naturale, & negatiuum: hoc enim non indiget determinatione, cum sit vniuersale, ac pro semper obliget. Ex Cardin. Lugo doctrina.

DVBIVM XI.

An Ecclesia, qua fideles semel saltem in anno communicare iubet, inuoluit quotidianum Eucharistiæ usum consulendum omnibus esse?

65 *Questionis status.* **D**VM Ecclesia inquit, *Semel in anno* confiteatur suscipiens reuerenter Eucharistiæ, cap. Omnis, videtur fideles sacerrima mensa retrahere: Dum verò addit, *Semel saltem in anno*, innotat suum maternum affectum, quo cupit fideles sæpius communicare, sed eorum indevotioni morem gerere. Questio igitur est: an ex spiritu Ecclesiæ consulendus sit omnibus fidelibus indifferenter vsus quotidianus Eucharistiæ?

66 *Consulendus est omnibus indifferenter.* Omnibus fidelibus indifferenter est consulendus. Quia panis sacerrimus quotidianus appellatur, id est, quotidie accipiendus, vt plures Doctores adducti à nostro Salmerone ro. 9. m. 4. explicant. Et quia Tridentinum sess. 22. c. 6. optat, fideles adstantes in singulis Missis communicare. Vnde Cardinales vol. 4. Decis. Rota asserunt, Tridentinum oblatre Episcopo prohibenti communionem quotidianam omnibus coniugatis, vel præscribenti certos dies, extra quos communicatio non fiat. Et quia Patres quotidianam adstruunt communionem Chryl. tom. 4. hom. 3. ad 1. Timot. Ignoras, quoniam indignè accedere, etiam si semel tantum fiat, te supplicio iradit: dignè verò, etiam si sæpe accedas, salutem inde conquiris. Bonauent. de process. Relig. pro. ess. 7. c. 2. 1. Licet tepide, accedas fiducialiter, confidens de misericordia Dei; quia quo magis æger, magis indiget Medico. Hilar. ad cap. si non sunt. Si non sunt tanta peccata, vt excommunicetur quis, non se debet à medicina corporis, & sanguinis Domini separare. Et quia in primitiua Ecclesia fideles omnes quotidie communicabant. Et quia D. Paulus ait, dispositionem necessariam esse solam à lethalibus puritatem. Et quia Sacerdotes imperfecti laudabiliter quotidie celebrant, cum tamen ad celebrandum eò maior puritas requiratur, quò excellentior

est Sacerdotalis dignitas. Et quia si hodie communicare non expedit: ergo nec post octo dies; tunc enim non erit maior puritas, præcipue cum vna communio digna dignitatem disponit ad alteram. Sic Mazilla Benedictinus apud Compostel. primarius Theologia professor, qui pro sua opinione Memoriale quoddam edidit ad Archiepiscopum Compostellanum, & postea libellum integrum, quem *Additiones ad Memoriale* vocitauit, & Maurus de Valderas eiusdem Ordinis, qui edito Theologico certamine, eandem doctrinam renouauit.

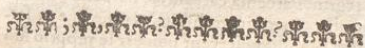
Non est consulendus indifferenter omnibus fidelibus. Quia non expedit omnibus iustis indifferenter, cuiuscumque status sint, ac vitæ quotidiana Communio, nec eis est vilior, licet alioquin non sit illicita. Conueniunt omnes Scholastici Alensis p. 4. a. 4. §. 1. q. 1. Richar. in 4. dist. 12. a. 6. q. 1. Palud. ibi. q. 1. Carthol. q. 5. Albert. dist. 12. a. 27. & 2. Victor. de Eucharist. n. 8. Petr. de Soto lect. 9. de Euchar. vbi coniugatio non permittitur, nisi ad summum semel in hebdomada communicare. Caiet. ibi. durius loquitur etiam cum Sacerdotibus D. Antonin. p. 3. tit. 14. cap. 12. §. 3. iuber tepidos aliquando abstinere, quia nimia familiaritas contemptum parit. Tapia in 4. p. 8. art. 12. Magnus in pres. Syluest. verb. Eucharistia 3. quest. 15. Tabie. verb. Communio, num. 17. Suar. hic, d. 69. sectio 4. Henriq. l. 8. c. 3. Coninch. in præsent. Valent. d. 6. q. 8. pun. 4. & Card. de Lugo late, & sapientissimè de more, de Euchar. d. 17. a. num. 8. Hic Theologorum consensus, quem ex Angelico Doctore hic, a. 10. confirmabo. (ita vsum ait,) huius Sacramenti duo possunt considerari, vnum ex parte ipsius Sacramenti, cuius virtus est hominibus salutaris, & ideo utile est quotidie ipsum sumere, vt homo quotidie eius fructum percipiat. Alio modo potest considerari ex parte sumentis, in quo requiritur, vt cum magna deuotione, ac reuerentia ad hoc Sacramentum accedat: & ideo si aliquis se quotidie ad hoc paratum inueniat, laudabile est, quod quotidie sumat. Vnde Augustinus cum dixisset, Accipe quotidie, vt quotidie tibi prodest, subiungit, sic viuere, vt quotidie merearis accipere. Sed quia multoties in pluribus hominum multa impedimenta huius deuotionis occurrunt, propter corporis indispositionem, vel animæ, non est utile omnibus hominibus, quotidie ad hoc Sacramentum accedere. Profectò hæc communis Scholasticorum sententia firmissima ratione nititur, cuius vis ad duo potissimum capita spectat: primò ad sumentis utilitatem: secundò ad Sacramenti reuerentiam. Nam cum in primis certum sit, effectum Eucharistiæ crescere pro maiori, ac meliori præparatione sumentis, procuranda summo opere est hæc præparatio; est autem optima præparatio ad hunc cibum, sicut ad alios fames quædam, ac spiritualis esuries; nam vt ait D. Augustin. Panis hic interioris hominis esuriem desiderat. Verum apud imperfectos non raro contingere assolet, nimiam frequentiam parere quandam contemptum, ac fastidium communionemque ipsam in consuetudinem corpori admixtam abire; nam vsu ipso pretiosa vilescunt. Secundò attenditur ad ipsius Sacramenti reuerentiam. Nam licet Christus Dominus se totum ad no-

stram

stram vilitatem effuderit, expedit tamen tanti Domini rationem habere, etiamque, vt par est, reuerenter tractare. Huius ergo reuerentiæ, & decoris causa multa sunt circa hoc Sacramentum, quæ prima facie videntur dispendium afferre nostræ vilitati, licet re vera non afferant. An non illicita est duplex in vna die Communio, quia licet singulæ nouum fructum afferrent, esset tamen quædam species minoris reuerentiæ, passim ad tam Venerabile Sacramentum accedere? An non ob eandem reuerentiam reuerentiam prohibet Ecclesia Eucharistiæ summptionem infantibus baptizatis, licet hoc non fiat sine aliquo ipsorum dispendio, quibus Eucharistia gratiam ex opere operato auget? An non ob eandem reuerentiam negatur Eucharistia amentibus etiam non perperis, & baptizatis capacibus quidem salutaris effectus, quibus licet in vitæ fine detur pro Viatico, non tamen ante mortem? An non eadem causa ablatas est vsus Calicis laicis, licet alioquin careant maiori fructu, quem ex vtrâque specie habent Theologi dicunt: Igitur vt reuerentia seruetur, oportet immitti recipientis vilitatem: quid si ex quotidiana receptione ob defectum reuerentiæ imminuat vilitas? Ita Doctores citati, quorum placitum carpiunt desumptum expolui.

⁶⁸ Ego quidem verissimam admodum hanc sententiam esse iudicans, non possum non primæ probabilisatem profiteri, cum vt indigne non sumatur, sola à lethalibus munda conscientia requiritur. Illud tamen minimè approbare possum, quod adiicit Marcilla, nempe quod non solum homines, ac mulieres cuiuscumque status, ac conditionis ad communicandum quotidie inducit, sed doceat, eos hac in parte Confessarij iudicium expectare non debere, nec eius monitis, ac consiliis obtemperare, sed eo ipso quod absolutionem Sacramentalem à lethalibus obtinent, vt iure suo, & inuito etiam, ac dissuadente Confessario, ad Communionem accedere. In hoc quidem P. Vincentij de Marcilla opinio se se mihi semper offerret indefensibilem, est enim contra commune omnium Doctorum placitum. Attendendum plane est Confessarij, seu Patris spiritualis consilium, non solum quatenus per Sacramentalem absolutionem iudicet hominem Eucharistia dignum, sed quatenus etiam assignet vnicuique regulam prudentem magis, vel minus frequenter accedendi. Et quidem omnes Theologi superius adducti hoc vel ex receptissima fidelium praxi supponunt, vel expresse docent. Legendi citati, Petr. de Soto, Henriquez alios afferens libr. 8. de Eucharist. cap. 5. Paragraph. secund. & Alfons. Salmer. tom. 9. in Euangel. tractat. 4. 1. qui licet acerrimè fudeat Communionis frequentiam, addit tamen, hoc fieri debere à laicis Sacerdotis arbitrio, modo sit prudens, ac probus. Ratione item probò ex duplici capite, primò ex regula illa generali apud spirituales viros receptissima, quod in rebus ad profectum spiritus pertinentibus debet vnusquisque Patris spiritualis stare consilio, nec suo se arbitrio regere. Quod si in rebus alioquin sanctis locum Ezech. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI. P. II.

habet, vt in oratione, ieiunio, penitentia, &c. quanto magis in Eucharistiæ vsu, cuius nimia sumptio aliquid potest habere periculi: & per consequens hic, & nunc est dubium qualis frequentia hinc homini magis expediat, iuxta vitæ statum. Nam (vti Catechismus ait,) non potest vna regula pro omnibus assignari. Certè cap. Omnis viri, que, de panis. cum sermo sit de Communionem annua ex præcepto faciendâ tempore Paschatis, adhuc permittitur differri ex Confessarij consilio. Ergo à fortiori communicatio non ex præcepto, sed ex deuotione gerenda differri vtiliter poterit aliquando ex eiusdem consilio Confessarij. Id confirmat vsus, ac praxis Sanctorum, de quibus passim legitur, quod prohibiti à Confessariis sæpe à quotidiana communione abstinerebant. Sic narrat P. Ribera de S. Theresia lib. 4. cap. 12. & idem legitur de aliis innumeris, qui sanè Dei spiritu ad obediendum ducebantur. Nam licet Confessarius potest nonnunquam decipi, penitens tamen dum ei obedit, non decipitur. Legi in vita D. Bernardi lib. 1. Diuum cuidam Monacho die solemni præcepisse, vt ab Eucharistia abstinere. Cum autem ille verecundia causa sacram accessisset ad mensam, non potuit cœlestem traicere cibum, donec à Bernardo suæ inobedienciæ veniam obtinuit. Cæterum argumenta primæ sententiæ Eminen tissim. Cardinalis Lugo d. 17. tota sess. 4. apprimè dissoluit.

CAPVT VII.

Circa Ecclesiam, in qua ad Paschatis Communionem recipienda sit Eucharistia.

DVBIVM XII.

An Sufficiat ad præcepti huius impletionem Eucharistiam in Cathedrali Ecclesia suscipere?

⁶⁹ VM constet, Eucharistiam ad huius præcepti satisfactionem, recipiendam Status quæ esse in propria Parochia, licet de licentia Parochi possit in aliena Ecclesia recipi, ad quæstionem adduco, num sufficiat, eam lumere in Cathedrali?

⁷⁰ Sufficit quidem. Quia Cathedralis Ecclesia est commune Templum totius Diocesis, in qua residet communis Pastor, qui verè potest omnium illius Diocesis fidelium proprius Sacerdos appellari. Sic Possuin. Piafeci. Barbof. Sà, Gefuald. apud Dianam p. 9. tract. 9. resol. 6 4. Machad. p. 1. l. 2. p. 4. tr. 7. docum. 1. n. 3. Genuenf. in praxi c. 7. n. 2 1.

⁷¹ Non sufficit. Quia in cap. Omnis viri, que sexus, de panis. & remiss. præcipiuntur fideles Eucharistiâ in Paschate à proprio Sacerdote recipere. Et vsu receptum est, vt hoc præceptum propria adimpleatur. Ita Bona. de Sac. d. 4. q. 7. male citatus à Machado pro cõtraria sèrètia.

SCOBAR

col: Mor.

VI. VII.

FE. IV.

6